

girmemiş olmasının ve bireylerin bu konudaki bilgi eksikliklerinin sonuçta etkili olabileceği düşünülmelidir. Çalışmada da belirtildiği gibi HPV ile ilgili çeşitli yöntemler birlikte kullanılarak toplumun bilgi düzeyinin artırılması uygun olacaktır.

Tüm bu önemli sonuçların yanı sıra çalışma ile ilgili bazı noktaların da tartışılmasının uygun olacağı kanaatindeyim. Araştırmalarda iki ya da daha fazla grubun karşılaştırılabilmesi açısından kontrol grubu kullanılabilir. Kontrol grubu seçilirken bazı ilkelere uyulması gerekir. Kontrol grubunun seçimi araştırmanın yöntemi açısından önemli bir konudur (5). Çalışmada kontrol grubunun polikliniğe başvuran ergenlerden seçilmesi seçimde uygunsuzluk olduğunu düşündürmektedir. Çalışma ile ilgili bir diğer tartışılması gereken nokta ise dar bir çalışma grubunun sonuçlarının tüm ülkeye genellenmesidir. Çalışmada örneklem seçilmediği görülmektedir. Örneklem sağlık olaylarının olduğu ve yaşandığı canlılar toplumunun tümü olarak tanımlanan evrenin içerisinden seçilen, nitel ve nicel olarak evreni temsil eden, evrenden daha küçük bir modeldir. Örneklem nitelik ve nicelik özelliklerine göre evreni temsil etme özelliği değişmektedir (5). Çalışmada bir örneklem yöntemiyle örneklem seçilmemesi ve örneklem hacmi hesaplanmamış olması sonuçların genellenmesini imkansız hale getirmektedir.

Sonuç olarak, konu ile ilgili Yalaki ve ark. (1) çalışmasının ülkeyi temsil yeteneği olan daha büyük çalışma gruplarında tekrarlanması gereği bulunmaktadır.

Dr. M. Fatih Önsüz

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye
E-posta: fatihonsuz@yahoo.com
DOI: 10.5152/ced.2016.27



Kaynaklar

1. Yalaki Z, Taşar MA, Saç RÜ, ve ark. Lisede Okuyan Öğrencilerin İnsan Papilloma Virüs Enfeksiyonu Hakkındaki Bilgi Düzeyleri. J Pediatr Inf 2016; 10: 86-92. [CrossRef]
2. De Sanjose S, Quint WG, Alemany L, et al. Human papillomavirus genotype attribution in invasive cervical cancer: a retrospective cross-sectional worldwide study. Lancet Oncol 2010; 11: 1048-56. [CrossRef]
3. Pekcan H. Adolesan (delikanlı) sağlığı. In: Güler Ç, Akın L (eds). Halk Sağlığı Temel Bilgiler. 2. Baskı. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları; 2012. s. 486-537.
4. Canfell K, Chesson H, Kulasingam SL, Berkhof J, Diaz M, Kim JJ. Modeling preventive strategies against human papillomavirus-related disease in developed countries. Vaccine 2012; 30: 157-67. [CrossRef]
5. Aksakoğlu G. Sağlıkta araştırma ve çözümleme. İzmir: Meta Basım Matbaacılık Hizmetleri; 2013.

The Levels of Knowledge of High School Students about Human Papilloma Virus Infection

Lisede Okuyan Öğrencilerin İnsan Papilloma Virüs (HPV) Enfeksiyonu Hakkındaki Bilgi Düzeyleri

Sayın Editör,

Yalaki ve ark. (1) tarafından yazılan “Lisede okuyan öğrencilerin İnsan Papilloma virüs (HPV) enfeksiyonu hakkındaki bilgi düzeyleri” isimli özgün araştırmayı ilgi ile okuduk. Araştırmada, sağlık meslek liselerinde okuyan öğrenciler ile çocuk polikliniklerine çeşitli nedenler ile başvuran diğer lise öğrencilerinin HPV enfeksiyonu ve HPV aşısı hakkındaki bilgi ve tutumları karşılaştırılmıştır (1). Kadınlarda meme kanserinden sonra ikinci sıklıkta görülen serviks kanseri, %80’den fazlası gelişmekte olan ülkelerde olmak üzere 250.000’den fazla ölüme neden olmuştur (2). Türkiye’de kansere bağlı ölüm nedenleri arasında 13. sıradadır (3). Serviks kanserinde en önemli risk etmeni HPV ile enfekte olmaktır.

Yalaki ve ark. (1) çalışması, 564 olguyu içeren yüksek bir katılımcı sayısı ile yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda, sağlık meslek liselerinde okuyan öğrencilerin HPV enfeksiyonu ve HPV aşısı hakkındaki bilgi düzeyinin, diğer liselerde okuyan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Öneri olarak da, lise eğitimi sırasında HPV ve diğer cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgilendirme yapılmasının bu yöndeki farkındalığı arttıracığı söylenmiştir (1).

Çalışmada, anne-baba eğitim seviyesi, aylık gelir durumu gibi ayrıntılı sosyoekonomik verileri paylaşılmıştır. Yeni bir çalışma planında, ailenin sosyoekonomik durumunun (HPV hakkında herhangi bir seviyede bilgisi olan olgular üzerinde) HPV enfeksiyonu ve aşısı hakkındaki bilgi düzeyini nasıl etkilediğine dair bir değerlendirme yapılmasının popüler bir yaklaşım olacağını düşünüyoruz. Farklı bir çalışma dizaynı ile bu tarz verilerin tartışılmasının, ülkemizdeki sosyoekonomik seviyenin hastalıklar ile ilgili bilgi düzeyine etkisine ışık tutacağını düşünüyoruz.

Süleymaniye Doğumevi Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde yapmış olduğumuz “Ergen kızların human papillom virüsü ve aşısı hakkındaki bilgi düzeyleri” isimli çalışmamızda, olguların sadece %4,5’inin HPV hakkında bilgisi olduğu bulunmuştur (4). Yalaki ve ark. (1) yaptıkları çalışmada ise “HPV’nin hangi hastalığa neden olduğunu biliyor musunuz?” sorusuna olguların %74,3’ü “Bilmiyorum” cevabını, %4,3’ü ise yanlış cevap vermiştir. Bu durumda, olguların %21,4’ünün HPV hakkında herhangi bir seviyede bilgi sahibi olduğu ortaya çıkmaktadır. İki çalışma arasında, HPV bilinirliği göz önüne alındığında, görülen ciddi değişikliğin, olgu popülasyonu farklılığına bağlı olduğunu düşünmekteyiz. Yalaki ve ark. (1) çalışmasının

populasyonunda yer alan sağlık meslek lisesi öğrencileri, HPV bilinirliğinin bu çalışmada daha yüksek olarak karşımıza çıkmasına sebep olmuştur.

İki çalışmanın da sonuç bölümünde değinilen, HPV ve diğer cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında eğitimlerin artırılması, anne-babaların bu konuda bilgilendirilmesi, basın-yayın, internet gibi popüler haberleşme ve bilgi edinme araçlarının etkin kullanılması gibi önerilerin hala gerçekçi ve faydalı olacağını düşünmekteyiz. Bu ve benzer çalışmaların, aynı ve farklı popülasyonlar üzerinde belli aralıklar ile tekrarlanmasını önermekteyiz. Bu sayede, toplumun gün geçtikçe bilinçlenme düzeyi görülecek ve ölçülebilecektir. Yazarlara, ileriki yıllarda, ülkemizde daha büyük bir problem olabilecek bir konuya olan ilgilerinden dolayı teşekkür ederiz.

Dr. Orkun Çetin
Dr. Fatma Ferda Verit
Dr. Seda Keskin



Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Dursun Odabaşı Tıp Merkezi, Tuşba, Van
E-posta: drorkuncetin34@hotmail.com
DOI: 10.5152/ced.2016.29

Kaynaklar

1. Yalaki Z, Taşar MA, Saç RÜ, et al. The levels of knowledge of High School students about human Papilloma virüs infection. J Pediatr Inf 2016; 10: 86-92. [\[CrossRef\]](#)
2. WHO. Comprehensive cervical cancer control: a guide to essential practice, 2006. http://www.who.int/reproductivehealth/publications/cervical_cancer_gcp/text.pdf.
3. Turkish Cervical Cancer And Cervical Cytology Research Group. Prevalence of cervical cytological abnormalities in Turkey. Int J Gynaecol Obstet 2009; 106: 206-9. [\[CrossRef\]](#)
4. Çetin O, Verit FF, Keskin S, et al. Knowledge levels of adolescent girls about human papilloma virüs and its vaccine. Turk Pediatri Ars 2014; 49: 142-7. [\[CrossRef\]](#)

The Levels of Knowledge of High School Students about Human Papilloma Virus Infection

Lisede Okuyan Öğrencilerin İnsan Papilloma Virüs Enfeksiyonu Hakkındaki Bilgi Düzeyleri

Sayın Editör,

Sigara, alkol, uyuşturucu madde kullanımı, korunmasız cinsellik ve buna bağlı sağlık sorunları adolesanları risk altında bırakan davranış biçimleridir. Kendi sağlığı ve yaşamı hakkında karar hakkı olan gençlerin korunabilmeleri için öncelikle sağlıklarını tehdit eden sorunlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları gerekir. Son yıllarda popüler

kültür toplumda hakim olmaya başlamış, medya, eğlence dünyası, magazin programları ve moda endüstrisi, çekiciliği ve seksüaliteyi ön plana çıkarmıştır. Bu hızlı yaşam biçim değişikliği adolesanları daha fazla risk altında bırakmaktadır (1). Gençlerin bu konuda risk algısı ne yazık ki bu tehlikeli gelişimi önleyecek düzeyde gözükmemektedir. Yalaki ve ark. (2) "*Lisede Okuyan Öğrencilerin İnsan Papilloma Virüs Enfeksiyonu Hakkındaki Bilgi Düzeyleri*" başlıklı çalışmalarını okuduğumda bu durumun gerçekliği bir kez daha karşımıza çıktı. Çalışma sonuçlarına göre, Sağlık Meslek liselerinde (SML) okuyan öğrencilerinin yarısından fazlası (%52,3) ve kontrol grubu olarak seçilmiş olan diğer liselerde okuyan adolesanların ise hiç birisi İnsan Papilloma Virüs (HPV) ile ilgili bilgiye sahip gözükmemektedir.

HPV'nin düşük riskli tipleri (Tip 6 ve 11) süt çocuklarında respiratuar papillomatozis, adolesanlarda benign bulaşıcı HPV enfeksiyonları ve ileri yaşlarda artan kanser riski yaratarak toplumda önemli bir hastalık yükü oluşturmaktadır (3). Mukozotropik HPV tipleri ile ne kadar erken karşılaşılsa, sık tekrarlayan enfeksiyonların ciddi servikal, penil, vulvar, vajinal ve anal kanser şeklinde karşımıza çıkma riski o kadar artmaktadır (3). Serviks kanserinin önlenmesi ve bu virus ile mücadele ancak periyodik pap smear ve kondom kullanımı, yanısıra 10-16 yaş ergen kız çocuklarının aşılması ile mümkün görülmektedir (2, 3). Servikal kanseri için en büyük risk hiç Pap smear yaptırmamaktır. Amerika Birleşik Devletleri gibi gelişmiş bir ülkede kadınların % 85'i yaşamları boyunca en az bir kez Pap smear yaptırmış iken az gelişmiş ülkelerde bu oran sadece %5'dir (4). Ülkemizde genital siğil ve serviks kanseri yüksek oranda görülmektedir. Bunun nedeni, cinsel yönden aktif çağda olan kadınların korunma yöntemlerini bilmemeleri, yıllık kadın doğum kontrollerine gitmemeleri, ergen kızlarını kontrole götürmemeleri ve pahalı bir aşı olması nedeni ile HPV aşısının yaygın olarak kullanılmaması olabilir. 2013 yılında üç ilde (Kırıkkale, Ankara, Gaziantep) yaptığımız çalışmada, biz de annelerin sadece %17'sinin yıllık jinekolojik muayenelerini yaptırdığını, ergenlik döneminde (10 - 19 yaş arası) kızı olduğunu bildiren annelerin ise sadece %15,4'ünün kızını yıllık jinekolojik kontrollerine götürdüğünü saptadık (5). Çalışmamızda araştırma grubunda rahim ağzı kanseri nedeni sorusunu yanıtlayan anne oranı %17,3 olup, "Rahim ağzı kanserinden korunmak için aşı var mıdır?" sorusuna annelerin %56,7'si cevap vermiştir. Annelerin %25,5'i HPV aşısını sadece bedava ise yaptıracağını, % 44,4'ü 100 TL veya daha fazlasını aile bütçesinden kızına HPV aşısı yaptırmak için ayırabileceğini ifade etmiştir. Aşının maliyeti, ergenlerde aşılmanın seksüel aktiviteyi erken yaşta başlatma korkusu, dinsel ve sosyal inançlar HPV aşısının kabul edilebilirliğini olumsuz yönde etkileyebilir. Yalaki ve ark. (2) çalışmasının çarpıcı sonuçlarından birisi de tüm öğrencilerin %87,8'inin ve SML'nde okuyan adolesanların da %67,4'ünün korunma amaçlı HPV aşısı olmayı düşünmediklerini ve SML öğrencilerinin %85'inin aşı pahalı olduğu için yaptırmayacağını ifade etmesidir (1). Her iki çalışma da hem adolesanların hem de onlara rol model olması beklenen annelerin HPV, serviks kanseri ve HPV'den korunma yöntemleri konusunda bilgi eksikleri olduğunu göstermektedir.